A

בס"ד

Intro

Today we will בע"ה learn מסכת בבא בתרא דף מ"ט of
Some of the topics we will learn about include.

The incident of
חתם רבה בר בר חנה
אמודעא ואאשקלתא
רבה בר בר חנה signed as a witness, on both, the
שטר מודעא
The document in which the seller declared that he was coerced to make the sale; and then on the
אשקלתא
The sale document

The Machlokes regarding
העדים שאמרו מודעא היו דברינו
If witnesses were signed on a שטר, and they later authenticated the שטר, but added that the שטר is invalid, because it was a מודעה, do we accept their testimony or not?

A

חתם רבה בר בר חנה
אמודעא ואאשקלתא

מודעא
The document in which פאפי, the seller, declared that he was coerced to make the sale

אשקלתא
The sale document

העדים שאמרו
מודעא היו דברינו

B

All agree regarding
עדים שאמרו אמנה היו דברינו
אין נאמנין
If witnesses were signed on a שטר, and they later authenticated the שטר, but added that the שטר is invalid, because it's a
שטר אמנה
A שטר written with trust for a potential loan, but no actual loan took place;
Their testimony is not accepted.

כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד
Once עדים present their testimony, they cannot retract and change their testimony.

אין אדם משים עצמו רשע
A witness is not believed to say that he committed a עבירה

B

All agree
עדים שאמרו
אמנה היו דברינו
אין נאמנין

כיון שהגיד
שוב אינו חוזר ומגיד

אין אדם
משים עצמו רשע

C The previous Mishnah's Halachah of
לא לאיש חזקה בנכסי אשתו
If a husband ate all the produce of his wife's field for three years, this is not a proof that he bought the field from her, as the Gemara explains
דכתב לה דין ודברים אין לי בנכסייך
The Mishnah refers to a husband who wrote a declaration saying that he is מסלק זכותו; he relinquishes his rights to the profits of his wife's assets; and even so
אין לאיש חזקה
Because
אין אשתו מקפדת אם יאכל הפירות שלא כדין
A wife generally does not object to her husband eating her produce even those that he is not entitled to.

האומר אי אפשי בתקנת חכמים שומעין לו
A person can reject an upcoming privilege awarded him by the חכמים, because it was only enacted for his benefit. Similarly,
יכולה אשה לומר לבעלה
איני ניזונת
ואיני עושה
A woman can tell her husband I will not accept support, and in return I will keep my earnings.

However regarding
נחלה דאורייתא
לא אמר כלום
A person cannot reject an upcoming privilege awarded him by the תורה, such as an inheritance.

C
לא לאיש חזקה
בנכסי אשתו

האומר
אי אפשי בתקנת חכמים
שומעין לו

יכולה אשה לומר לבעלה
איני ניזונת ואיני עושה

נחלה דאורייתא
לא אמר כלום

1 So let's review ...

The Gemara continues the discussion of
תליוהו וזבין זביניה זביני
And proceeds with the following incident;
טאבי תלא לפאפי אכינרא
וזבין
טאבי hung פאפי on a tree, and coerced him to sell his field;
and
חתם רבה בר בר חנה
אמודעא ואאשקלתא
רבה בר בר חנה signed as a witness, on both the
מודעא
The document in which פאפי, the seller, declared that he was coerced to make the sale, and then also signed on the
אשקלתא
The sale document

רב הונא commented on this incident;
מאן דחתים אמודעא
שפיר חתים
The שטר מודעא is effective in nullifying the sale.
And,
אי לאו מודעא
מאן דחתים אאשקלתא שפיר חתים
Had there not been a שטר מודעא the sale would have been effective, even though it was through coercion, because
תליוהו וזבין זביניה זביני

1

תליוהו וזבין זביניה זביני

טאבי תלא לפאפי אכינרא וזבין

טאבי hung פאפי on a tree and coerced him to sell his field

חתם רבה בר בר חנה אמודעא ואאשקלתא

רבה בר בר חנה signed as a witness, on both the

מודעא
The document in which פאפי, the seller, declared that he was coerced to make the sale

אשקלתא
The sale document

רב הונא commented on this incident;

מאן דחתים אמודעא שפיר חתים

The שטר מודעא is effective in nullifying the sale

And,

אי לאו מודעא מאן דחתים אאשקלתא שפיר חתים

Had there not been a שטר מודעא the sale would have been effective, even though it was through coercion

Because
תליוהו וזבין זביניה זביני

2 However, the Gemara asks, why is the שטר מודעא effective?
והאמר רב נחמן
העדים שאמרו מודעא היו דברינו
אין נאמנין
If witnesses were signed on a שטר, and they later authenticated the שטר, but then added that the שטר is invalid, because there was a מודעה, their testimony is not accepted, because as the רשב"ם explains
תרוייהו מודו דשטרא מעליא הוא
ועכשיו באין לבטלו ע"י עדות מודעא
The עדים first admitted to the authenticity of the שטר, and now wish to disqualify it. This is not accepted, because
כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד
Once עדים present their testimony, they cannot retract and change their testimony?

The Gemara answers with the following distinction:
ה"מ על פה
אין נאמנין
Only where the witnesses first signed the שטר, and then gave oral testimony of מודעא;
Their testimony is not accepted, because
דלא אתי על פה ומרעא לשטרא
As the רשב"ם explains
אין עדות אחרון מבטל את הראשון
דאינו חוזר ומגיד
The later testimony of מודעא cannot disqualify the earlier testimony of the שטר which they admitted was written appropriately, because עדים cannot retract and change their testimony.

אבל בשטרא
נאמנין
But where the witness first signed a שטר מודעא, and then signed the שטר מכירה, as רבה בר בר חנה did;
Their testimony is accepted, because
אתי שטרא ומרעא לשטרא
An earlier testimony of מודעא can disqualify a later testimony of the שטר, because it was written beforehand.
=======

2

3

The Gemara proceeds with a Machlokes רב נחמן ומר בר רב אשי
They both agree in a case of
עדים שאמרו אמנה היו דברינו
אין נאמנין
If witnesses were signed on a שטר, and they later authenticated the שטר, but added that the שטר is invalid, because it's a
שטר אמנה
A שטר written with trust for a potential loan, but no actual loan took place;
Their testimony is NOT accepted.

However they disagree in a case of
עדים שאמרו מודעא היו דברינו
In which the witnesses added that the שטר is invalid, because the מוכר, the seller, was מוסר מודעא, he declared that he was coerced to make the sale.
רב נחמן אמר
אין נאמנין
Their testimony is not accepted
While
מר בר רב אשי אמר
נאמנין
Their testimony is accepted.

And as the רשב"ם explains the Machlokes is as follows;
רב נחמן holds, in both case אין נאמנין because in both cases there is an issue of
כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד
The עדים first admitted to the authenticity of the שטר, and now they wish to disqualify the שטר, in which we say that עדים cannot retract and change their testimony.

While מר בר רב אשי holds that in both cases there is no issue of
כיון שהגיד שוב אינו חוזר ומגיד
Because
מילתא אחריתי קמסהדי
They only disqualify the שטר indirectly by stating אמנה and מודעא. This is not considered חוזר ומגיד.

However, according to מר בר רב אשי, there is another distinction between אמנה and מודעא as follows:
אמנה היו דברינו
אין נאמנין
Because,
זה לא ניתן ליכתב
As the רשב"ם explains
כיון דעולה הוא
אעולה לא חתמי
ואין אדם משים עצמו רשע
Since one is forbidden to write and hold on to a שטר אמנה, a witness is not believed to say that he signed a שטר אמנה, because there is an עבירה involved.
However,
מודעא היו דברינו
נאמנין
Because
זה ניתן ליכתב
Since one is permitted to compose a שטר מודעא, a witness is believed to say that he signed a שטר מודעה, because there is no עבירה involved.
========

4 The Gemara proceeds with the Mishnah on דף מב
לא לאיש חזקה בנכסי אשתו
If a husband ate all the produce of his wife's field for three years, this is not proof that he bought the field from her.

The Gemara asks, פשיטא, this Halachah is self-understood, because
כיון דאית ליה לפירא
פירא הוא דקאכיל
Since it is well-known that the Kesubah entitles a husband to his wife's profits, his taking the produce or profits does not indicate ownership, and there was no need for her to make a מחאה?

The Gemara explains
לא צריכא
דכתב לה דין ודברים אין לי בנכסייך
The Mishnah refers to a husband who wrote a declaration saying that he relinquishes his rights to his wife's assets; in which he is no longer entitled to her profits, and even so
אין לאיש חזקה
Because
אין אשתו מקפדת אם יאכל הפירות שלא כדין
A wife generally does not object to her husband eating her produce even those that he is not entitled to.

4 *Mishnah on דף מב...*

לא לאיש חזקה בנכסי אשתו

If a husband ate all the produce of his wife's field for three years, this is not proof that he bought the field from her

?

פשיטא?

כיון דאית ליה לפירא
פירא הוא דקאכיל

Since the Kesubah entitles a husband to his wife's profits, his taking the produce does not indicate ownership, and there was no need for her to make a מחאה?

לא צריכא
דכתב לה דין ודברים אין לי בנכסייך

The Mishnah refers to a husband who wrote a declaration saying that he relinquishes his rights to his wife's assets; in which he is no longer entitled to her profits

And even so אין לאיש חזקה
because
אין אשתו מקפדת
אם יאכל הפירות שלא כדין

5 The Gemara explains that although
האומר לחבירו
דין ודברים אין לי על שדה זו
ואין לי עסק בה
וידי מסולקת הימנה
If a land owner states that he has no claim to a field;
OR that he will not have any dealings with the field;
OR that he relinquishes ownership of the field;
לא אמר כלום
His statement is not effective and he still owns the field, because there is no such transaction as removing one's ownership. As the רשב"ם writes;
עד שיאמר לחבירו
שדי נתונה לך שדי מכורה לך
שדי מופקרת לכל מי שירצה
He must say or write a term of gifting, selling, or declaring it ownerless, which is different than סילוק.

However, in the Mishnah's case, the term ידי מסולקת הימנה is effective, because it refers to where
בכותב לה ועודה ארוסה
He wrote this statement before נשואין, while still in אירוסין, BEFORE he acquired the rights to her פירות; and
האומר אי אפשי בתקנת חכמים שומעין לו
A person can reject an upcoming privilege awarded him by the חכמים. As the רשב"ם explains;
שאם אינו חושש בטובה שעשו לו חכמים
לא ניתן לו בעל כרחו
שלדעתו תקנוה חכמים
Since the initiative was only enacted for his benefit, he can reject it. ®

6 Similarly,
יכולה אשה לומר לבעלה
איני ניזונת
ואיני עושה
A woman can tell her husband I will not accept support, and in return I will keep my earnings.

However regarding
נחלה דאורייתא
לא אמר כלום
A person cannot reject an upcoming privilege awarded him by the תורה, such as an inheritance, because
בעל כרחו שלו יהא
The Torah gives him this benefit even against his will, therefore
יתננה לאחרים בלשון מתנה
He must say or write a term of gifting it to the other person. ®
=======

7 Regarding the Mishnah's statement
לא לאיש חזקה בנכסי אשתו
The Gemara points out that it implies
לא לאיש חזקה
הא ראיה יש
Only a חזקה is not a proof of ownership, but a שטר, a sale document IS a valid proof that his wife sold him her field.

And the Gemara asks:
Why is a שטר valid proof of ownership?
תימא נחת רוח עשיתי לבעלי
The wife can claim, she only agreed to please her husband, but in reality she did not agree to the sale?
As we find this in a Mishnah in מסכת גיטין
לקח מן האיש וחזר ולקח מן האשה
מקחו בטל
If a person bought a field that was designated for her Kesubah from the husband, and afterward he bought it from the wife, the sale is NOT effective to remove her lien from this field. Apparently, because
דאמרה נחת רוח עשיתי לבעלי
The wife claims that she only agreed to please her husband, but in reality she did not agree to the sale.
If so, here too,
תימא נחת רוח עשיתי לבעלי

The Gemara answers that it all depends on what kind of field was sold, as elaborated in the next Daf.